CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL
Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, Bucureşti, cod poştal: 020027
Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34 Fax: 021.316.31.31
021.310.23.57, 021.316.31.33
Cod fiscal: 10464660 E-mail: ces@ces.ro www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” *(Art. 141 din Constituția României revizuită)*

Nr. 4201/16.07.2025

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare(b281/26.06.2025)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare(b281/26.06.2025).*

CONSILIUL ECONOMIC ŞI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 16.07.2025, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarele **observații:**

- fenomenul violenței domestice, respectiv fenomenul violenței împotriva femeilor reprezintă o problemă îngrijorătoare în societatea românească. Din acest punct de vedere, este urgentă adoptarea unor măsuri legale, inclusiv din perspectiva legii penale, care să vină în sprijinul persoanelor vulnerabile. Cu toate acestea, deși intenția modificării legii penale de a sprijini victimele violenței domestice este lăudabilă, forma actuală a propunerii legislative ridică probleme tehnice majore care

pot compromite aplicabilitatea și eficiența ei. Proiectul legislativ prezintă formulări vagi, care pot conduce la interpretări neunitare, iar unele prevederi intră în conflict cu principii fundamentale de drept penal, precum legalitatea incriminării, din perspectiva imperativelor de claritate și previzibilitate. În absența unor corecții tehnico-legislative, există riscul ca măsurile propuse să nu îndeplinească scopul în care au fost propuse, afectând astfel grav protecția reală a victimelor;

- în materia dreptului penal, subiectul activ al infracțiunii profită, de regulă, de lipsa de claritate a incriminării, în detrimentul victimelor și valorilor sociale care au fost lezate. Spre exemplu, modificarea vizează art. 208 alin. (1), respectiv completarea textului de incriminare cu sintagma *„afectându-i grav viața privată sau socială”,* sintagmă menită să determine caracterul ilicit al faptei în raport de îndeplinirea acestei condiții, respectiv de afectarea gravă a vieții private sau sociale a victimei. Dacă noțiunea de viața privată are un înțeles în sensul legii penale, prin raportare la art. 226, noțiunea de viață socială este lăsată la aprecierea liberă a organelor judiciare. De asemenea, sintagma folosită „afectându-i grav” nu este lipsită de incertitudine, deoarece va trebui determinată, la rândul ei, prin efortul organelor care aplică legea. Astfel, există un risc destul de mare ca incriminarea astfel modificată să fie contestată în instanță sau chiar declarată neconstituțională;
- mai mult, completarea adusă art. 208 prin introducerea alin. (4): *„Nu constituie infracțiune fapta prevăzută la ali., (1) și (2) dacă este săvârșită în exercitarea unui drept legitim recunoscut de lege, cu respectarea condițiilor prevăzute de aceasta”,* este superfluă, având în vedere că art. 21 din Codul penal prevede exercitarea unui drept ca și cauză justificativă, care se aplică cu titlu general în cazul oricăror infracțiuni dacă sunt îndeplinite condițiile stabilite de lege în acest sens;
- referitor la incriminarea propusă la art. 208^2 - *Violența împotriva femeii însărcinate*, este criticabilă includerea acesteia în Capitolul VI - Infracțiuni contra libertății persoanei, având în vedere că obiectul juridic pare să fie compatibil mai mult cu infracțiunile prevăzute în Capitolul II - Infracțiuni contra integrității corporale sau sănătății. Încadrarea greșită a unei infracțiuni în arhitectura Codului penal poate genera confuzie, vicii de interpretare și o greșită aplicare a legii, de asemenea în detrimentul victimelor, cu atât mai mult cu cât poziționarea infracțiunii în Codul penal și stabilirea corectă a valorii sociale protejate sunt luate în considerare cel puțin atunci când sunt aplicate prevederile legale incidente în cazul pluralității de infracțiuni.

Președinte,

Sterică FUDULEA